

Verslag opbrengst interactieve werkvorm I&O-sessie 26 juni 2025 over actualisatie cultuurbeleid.

Datum: 26 juni 2025

Bijeenkomst: Parallelsessie Informatie en Ontmoeting

Locatie: Auditorium Gorcum Museum

Onderwerp: actualisatie cultuurbeleid

Aanwezige deelnemers: 14 raadsleden/fractie assistenten, ongeveer 25 belangstellenden uit het culturele veld en ambtelijke ondersteuning

Doel van de bijeenkomst

Tijdens deze I&O-sessie is per thema input opgehaald voor het te actualiseren cultuurbeleid van de gemeente Gorinchem.

Aan drie gesprekstafels is gesproken over de volgende thema's en onderwerpen van het bestaande gemeentelijke cultuurbeleid uit de Cultuurvisie 2019-2023:

1. Cultureel (immaterieel) erfgoed:

-Gorcums Museum en Artotheek
-Hendrick Hamel Museum
-Kunst in de openbare ruimte
-Regionaal Archief Gorinchem (RAG)

Aanpalende beleidsterreinen:
-Profilering cultureel erfgoed (citymarketing)
-Archeologisch depot

2. Cultuureducatie en cultuurparticipatie:

-Amateurkunst
-Cultuureducatie PO en VO
-Gorinchem Inspireert, communicatie, verbinden en mogelijk maken
-Bibliotheek AanZet
-Community project 'Geworteld in Gorinchem'

3. Cultuuraanbod:

-Theater 't Pand en Peeriscoop
-'De Nieuwe Doelen': ontwikkeling Cultuurhuis
-Culturele evenementen & amateurkunstvoorstellingen

In een interactieve werkvorm konden raadsleden en belangstellenden prioriteiten, wensen en ideeën meegeven voor de actualisatie van het cultuurbeleid.

Per thema is vooral aandacht besteed aan actuele onderwerpen waar volgens de deelnemers de focus op moet liggen en wat juist minder prioriteit hoeft te krijgen.

Hieronder treft u de opbrengst aan van de reacties die tijdens deze werkvorm zijn ingebracht. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de prioriteiten en aandachtspunten door meerdere deelnemers zijn ingebracht en daarom geclusterd zijn weergegeven. De onderwerpen met minder prioriteit zijn daarentegen door één of enkele deelnemers ingebracht.

1. Cultureel erfgoed

Prioriteiten en aandachtspunten:

- Toegankelijkheid, zichtbaarheid en het zo breed mogelijk betrekken van de inwoners kwamen prominent naar voren. De raadsleden en aanwezigen pleitten in dit kader onder anderen voor het meer zichtbaar maken van de collecties van het archeologisch depot en het Regionaal archief. Kruipdoor sluipdoor-route.

- De wens werd uitgesproken om de aandacht voor erfgoed meer te spreiden over de stad; in de wijken, Dalem als dorp en op locaties. Bijvoorbeeld via tentoonstellingen of stadstour via vitrines.
- Jeugd betrekken bij erfgoed werd als belangrijk gezien. Educatie rond erfgoed, al vanaf jonge leeftijd (6-8 jaar), kreeg veel steun.
- Behoud van erfgoed gebouwen en locaties en meer toezicht op verkoop en aanpassingen aan monumentale panden werden nadrukkelijk genoemd.
- Museum, Cultuurhuis en Hendrick Hamelmuseum werden expliciet genoemd als belangrijke organisaties. Daarbij werd in 1 reactie verzelfstandiging van het Gorcums museum geopperd.
- Het belang van kunst in de openbare ruimte, met een pleidooi voor 1% investering hierin bij stedelijke ontwikkelingsprojecten.
- De Brandweergeschiedenis verdient volgens verschillende deelnemers meer aandacht.
- De oproep klonk om ook kleinere collecties en erfgoedgemeenschappen te ondersteunen bij exporuite en eigen accommodatie. Met daarbij meer aandacht voor specifieke erfgoedgemeenschappen.
- Citymarketing werd vooral van belang geacht in relatie tot meer zichtbaarheid. Versterk de vestinguitstraling maar heb ook een bredere benadering.
- Ook aandacht hebben voor nieuwe vormen van erfgoed en eigentijdse verhalen.

Minder prioriteit:

- De Artotheek werd genoemd als onderdeel met minder urgentie.
- Citymarketing werd niet als gemeentelijke taak gezien.

2. Cultuureducatie en cultuurparticipatie

Prioriteiten en aandachtspunten:

- Aandacht voor talentontwikkeling en het stimuleren van jonge makers en nieuwe kunstenaars. In dit verband werden projectsubsidies en culturele broedplaatsen genoemd, ook voor nieuwe cultuurvormen.
- Een brede, laagdrempelige en betaalbare toegankelijkheid van cultuur werd benadrukt. Cultuur moet niet alleen in de binnenstad plaatsvinden maar ook in de wijken. En voor inwoners van alle leeftijden, ook in verzorgingshuizen.
- Jeugd & jongeren bereiken en aansluiting vinden bij hun leefwereld en interesses. Hierbij werden als belangrijke middelen en ontwikkelingen genoemd: 'Centraal Punt', 'Hart voor de wijk', 'The Culture' en breakdance
- Het belang van cultuureducatie in en samenwerking met het onderwijs (PO en VO) werd sterk onderschreven. Met aandacht voor muzieklessen en dramatische expressie. Daarnaast werd een verlengde schooldag voor alle kinderen geopperd.
- Als belangrijke waarden werden genoemd: community vorming, diversiteit en inclusie en mensenrechten, democratie, maatschappij en geschiedenis (zoals bewustwording 1940-1945).
- Er werd gepleit voor: een stevige positie voor de Bibliotheek, de waarde van amateurkunsten, de ontwikkeling van een cultuurfonds en cultuurpunten in de wijk (vergelijkbaar met sportpunten).

Minder prioriteit:

- Er klonk zorg over een te sterke focus op het centrum; cultuur in de wijk werd als belangrijk gezien.
- Er werd gevraagd naar subsidiëring van cultuurcoaches.

3. Cultuuraanbod

Prioriteiten en aandachtspunten:

- Het behoud en versterken van de bestaande theaters en theaterprogrammering in Gorinchem werd opvallend vaak genoemd. Ook een versterking door samenwerking.
- Inclusiviteit en spreiding waren terugkerende thema's: er moet ruimte zijn voor cultuur in de wijken, in de openlucht en voor alle doelgroepen. Bijvoorbeeld via voorstellingen en museum pop-ups in wijken en gebouwen of kunstroutes.
- Het Cultuurhuis dient een plek te worden voor alle doelgroepen. Diversiteit en inclusiviteit kwamen hierbij naar voren. Een groot podium werd ook genoemd.
- Het belang van facilitering door de gemeente. Ondersteuning aan cultuurpartners door een coach (landelijke) subsidies, de aanzet tot een cultuurfonds, fair pay en stimulering van vrijwilligers.
- Participatie van jeugd & jongeren kreeg ook hier veel aandacht, onder meer door talentontwikkeling en aansprekend nieuw aanbod.
- De wens voor een update van evenementenlocaties werd naar voren gebracht waarbij nadrukkelijk werd gewezen op evenementen en voorstellingen in de wijken.
- Er klonken ideeën over: een focus op multimedia, toepassing van kunst zoals bijvoorbeeld op de doe-zolder van het museum en het inzetten van straatartiesten voor stadsbeleving.

Minder prioriteit:

- Een grote theaterzaal/podium werd als niet noodzakelijk beschouwd.
- Sommige aanwezigen pleitten voor minder nadruk op "kunst met een hoofdletter K" en minder 'regeltjes'.
- Minder focus op aanbod voor de grotere "massa". Aanbod wel centraliseren en niet te veel 'kleine' festivals/evenementen, want Gorinchem is geen stad van feesten en partijen.

4. Parkeerplaats

Ook bestond de mogelijkheid om thema overstijgende ideeën op een aparte poster weer te geven. Enkele deelnemers maakten hier gebruik van en opperden de volgende ideeën:

- "Label geld uit een op te richten cultuurfonds voor doelgroepen en wijken".
- "Kijk of je in de Passage meer cultuureducatie vormen onder kunt brengen".
- "Meer ondersteuning aan cultuurmakers. Verbind meerdere afdelingen van de gemeente met elkaar".
- "Ondersteun in goederen. Koop als gemeente bepaalde materialen in, die ingehuurd kunnen worden met subsidie".

Samenvatting prioriteiten met overkoepelende thema's

Hieronder volgt een samenvatting van de meest genoemde prioriteiten met tot slot de overkoepelende thema's.

1. Cultureel erfgoed

Prioriteiten:

- Toegankelijkheid, zichtbaarheid en spreiding van erfgoed.
- Educatie & jeugd: erfgoededucatie vanaf jonge leeftijd stimuleren.
- Musea en Cultuurhuis.
- Behoud en bescherming van erfgoedlocaties; strengere controle op monumentale panden.
- Kunst in openbare ruimte: met een pleidooi voor 1%-regeling bij stedelijke ontwikkeling.
- Ondersteuning kleinere erfgoedinitiatieven en -gemeenschappen.
- Brede benadering van citymarketing ter versterking van vestinguitstraling én andere erfgoedverhalen.
- Aandacht voor moderne vormen van erfgoed en eigentijdse verhalen.

2. Cultuureducatie & cultuurparticipatie

Prioriteiten:

- Talentontwikkeling & jonge makers ondersteunen (via subsidies, broedplaatsen).
- Laagdrempelige, betaalbare cultuurtoegang, voor zoveel mogelijk inwoners en leeftijdsgroepen. Naast centrum ook in de wijken
- Aansluiting bij leefwereld van jongeren en hun cultuuruitingen (initiatieven zoals 'Centraal Punt' en breakdance).
- Samenwerking met onderwijs, inclusief muziek en expressie; voorstel voor verlengde schooldag.
- Het belang van gezamenlijke waarden als inclusie, diversiteit en community vorming.

3. Cultuuraanbod

Prioriteiten:

- Behoud en versterking van bestaande theaters & programmering.
- Spreiding van een gevarieerd aanbod door de stad en in de wijken, dat aansluit op een zo breed mogelijke diversiteit aan inwoners (culturele evenementen, openluchtactiviteiten, pop-ups).
- Cultuurhuis als inclusieve ontmoetingsplek voor alle doelgroepen.
- Gemeentelijke facilitering & ondersteuning (coaches, fair pay, cultuurfonds).
- Jeugd & jongerenparticipatie via nieuw, aansprekend aanbod.

Overkoepelende thema's

- Toegankelijkheid & inclusie: cultuur voor iedereen, met specifieke aandacht voor diversiteit en betaalbaarheid
- Spreiding en variatie: gevarieerd aanbod van culturele activiteiten in zowel het centrum als in de wijken.
- Jeugd & jongeren: betrekken van jeugd via: educatie, nieuwe vormen, en toegankelijke voorzieningen.
- Behoud/versterking en facilitering infrastructuur: zowel fysieke plekken (musea, podia, Cultuurhuis, culturele accommodaties), als ondersteuning (subsidies, cultuurfonds, coaches).